

El Crist de la Fe y la Verge de Copacavana

L'església de Santa Mònica la construïren els frares Agustins Descalços pels anys 1662 a 1691 a l'entrada del carrer del Molvedre, vora riu, segons l'estil Renaixement del període de transició. La façana, orientada al sud, és —segons els crítics d'art— «lletja i no s'atén a cap ordre arquitectònic». El temple és claustral i la seua planta té la forma de creu llatina.

En aquesta església, com bé se sap, es venera el Crist de la Fe del qual ja havem parlat en ocasió d'una altra festa de les que anualment celebra la parròquia. Dèiem aleshores que la imatge fón donada pel beat Joan de Ribera als frares Agustins i que és obra de l'imatginer Joan Muñoz, el Jove.

Doncs bé; en la mateixa capella del Sant Crist de la Fe fón venerada una Verge de procedència americana. El fet és notable i per això el recordem en aquesta publicació. En la capella, i en la part de l'Epístola, fón col·locada fa temps una imatge de la Verge dels Dolors. En aquest mateix altar s'havia venerat abans una altra imatge: la de la Verge dels Desamparats. Abans, però, d'aquesta darrera, se venerà en el mateix altar la imatge de la Verge de Copacavana.

Es don Vicent Orti i Mayor qui ho anota en la descripció de les festes pel cinqué centenari de la conquesta de València: «El 10 d'octubre de 1738 es féu la processó general». I afegix: «Els Agustins Descalços traqueren un tabernacle en el que anava la imatge de la Nostra Senyora de Copacavana, amb el seu escapulari de tisú i el mantell d'espòli d'or, amb tants d'adornaments de perles, diamants i maragdes que el seu valor importava quinze mil pesos. Duia en la cabellera un formós arc de flors artificials; d'això mateix anava també la peanya graciosament composta, davant de la qual anaven quatre religiosos il·luminant amb antorxes de cera la santa imatge i una vistosíssima Dansa que amb la seua destresa servia de diversió i amb el seu goig, d'obsequi. La imatge era de massoneria, col·locada sobre una esfera blava. Desde la capella del Crist fón traslladada al retaule on avui està Sant Fèlix Cantalicí. Ara es venera en una capella del poble de Benimaclet».

Fins ací, el cronista; però nosaltres, que no

hem pogut augmentar les dades del pas d'aquesta tan riquíssimament vestida imatge brasilenya a l'església abans dita, ni com és que ja desaparegué molt abans de 1936, anotarem, no obstant, que les parròquies de la Nostra Señora de l'Assumpció, de Benimaclet, i la de Sant Salvador, que radicaba en la de Santa Mònica, eren colindants a mitjans del segle XVIII.

El límit de San Salvador i Santa Mònica era el següent: «Desde la calle de San Pío V a la Trinidad, continuando por las calles de **Vora Riu y Molvedre** a encontrar la senda de Marzal. Por ésta, que colinda con el distrito de **Sant Llorenç** (léase el **Pla de Sant Llorenç**), sale al brazal de Guala, y siguiendo el curso de esta acequia por detrás del Molino de Navarro va a la acequia de **Rascanya**, y por su cauce, al camino de Farinós; por éste, al brazal de Alegret, y por cuyo cauce a la acequia de Mestalla, y por el cauce de ésta al camino de Benimaclet; de aquí a la calle de la **Volta del Rossinyol**, y por los Jardines que fueron del Real patrimonio, al punto de partida», segons la HISTORIA DEL CONVENTO DE SANTA MONICA, per don Lluís M. Minguet Albors.

No és d'extranyar, doncs, que les parròquies veïnes s'ajudaren mútuament a poblar les capelles llurs sobre tot les que tenien imatges sobrereres; com tampoc no és extrany que es retiren imatges quan altres, per les causes que siguen, capten els cors dels fidels i es veneren amb creixcuda fe durant un temps més o manco llarg.

CARLES SALVADOR.

